

DATUM
2023-06-28DIARIENR
2023/59ERT DATUM
2023-04-05ER BETECKNING
S2023/00244Regeringskansliet
Socialdepartementet
103 33 Stockholm

En uppväxt fri från våld – En nationell strategi för att förebygga och bekämpa våld mot barn (SOU 2022:70)

Statskontoret fokuserar i remissvaret på hur utredningens förslag svarar mot de utmaningar vi tidigare har pekat på avseende regeringens styrning av tvärsektoriella frågor genom strategier. Vi kommenterar inte utredningens problembeskrivning eller strategins inriktning i sak. Statskontoret tar heller inte ställning till behovet av en ny lagstiftning om kommunernas ansvar för att förebygga och bekämpa våld mot barn.

Statskontoret har tidigare lyft upp att det generellt finns utmaningar för regeringen att få en helhetsbild och styra sammanhållet när det gäller tvärsektoriella frågor där flera aktörer och nivåer är iblandade. Det är viktigt att det är tydligt vilka frågor som regeringen prioriterar samtidigt som myndigheterna ges utrymme för egna prioriteringar. Av vikt är också att kunskapsbaserade metoder utvärderas, sprids och används i praktiken hos kommuner och regioner. Det behövs vidare förutsättningar för att arbeta långsiktigt med tvärsektoriella frågor.¹

Utredningen har tagit tillvara kunskap om vad en strategi bör innehålla

Statskontoret välkomnar att utredningen i sina förslag till strategi har haft ambitionen att beakta dessa utmaningar. Strategins struktur med mål, insatsområden och återkommande handlingsplaner syftar till att visa regeringens prioriteringar. Att utse Folkhälsomyndigheten till samordnande myndighet syftar till att ge regeringen förutsättningar att få en helhetsbild och att styra sammanhållet. Förutsättningar för långsiktighet skapas genom att föra in

¹ Statskontoret (2022) *Regeringens styrning i tvärsektoriella frågor. En studie om erfarenheter och utvecklingsmöjligheter*. OOS 44.

uppgifterna enligt strategin hos i instruktionerna hos Folkhälsomyndigheten och länsstyrelserna.

Några medskick inför det fortsatta arbetet

Statskontoret gör några medskick inför det fortsatta arbetet med strategin:

- Det är viktigt att målen i en strategi är tydliga, visar på en önskad utveckling och är möjliga att följa upp. Det är också viktigt att kopplingen mellan mål, prioriteringar och åtgärder är tydliga för alla inblandade aktörer.² Statskontoret tar inte ställningen till inriktningen på målen men konstaterar att målen som de är formulerade i förslaget inte går att följa upp avseende en önskad utveckling. Regeringen kan därför överväga att se över hur målen är formulerade.
- Många myndigheter föreslås få regeringsuppdrag inom ramen för strategin. Erfarenheter från andra sektorsövergripande områden är att generella uppdrag som i olika grad är relevanta för myndigheternas huvudsakliga uppgifter kan göra att myndigheternas ambitionsnivå varierar.³ Regeringen kan därför överväga att minska antalet myndigheter med uppdrag och göra det tydligt i uppdragen hur myndigheternas instruktionsenliga uppdrag kan bidra till strategins mål.
- Statskontorets utvärderingar av strategier där kommuner och regioner är de som ansvarar för arbetet i praktiken visar att speciellt mindre kommuner ofta inte har förutsättningar att ta till sig och använda den kunskap som finns och som tas fram. Det behövs också mer kunskap om vilka brottsförebyggande metoder som är effektiva.⁴ Därför kan regeringen överväga att lägga särskild prioritet på Folkhälsomyndighetens uppdrag att verka för kunskapsutveckling och kunskapsförmedling på lokal nivå. Detta gäller även länsstyrelsernas föreslagna uppdrag att stödja och bidra till införandet av effektiva metoder, arbetsätt och kunskapsstöd i regionala och lokala verksamheter.
- Länsstyrelserna har redan idag ett komplext uppdrag, med olika typer av uppgifter inom ett stort antal områden. Statskontoret har tidigare konstaterat att det finns brister när det gäller länsstyrelsernas resurser inom flera områden.⁵ Om regeringen vill utöka deras uppgifter genom uppdrag inom ramen för strategin

² Se till exempel Statskontoret (2020:4). *Utvärdering av En arbetsmiljöstrategi för det moderna arbetslivet 2016–2020*.

³ Se till exempel Statskontoret (2020:5). *Agenda 2030 i myndigheter, kommuner och regioner. Slutrapport*.

⁴ Se till exempel Statskontoret (2021:3). *Mäns våld mot kvinnor. En analys av myndigheternas arbete med den nationella strategin*.

⁵ Statskontoret (2016:24). *Statens styrning av kommunerna*, Statskontoret (2023:13), *Uppföljning av vissa insatser inom området mänskliga rättigheter*.

kan länsstyrelserna behöva samla kompetens och resurser för uppdraget. Sannolikt behöver regeringen även tillföra resurser för uppdraget.

- Extra resurser kan vara ett styrmedel för att en strategi ska få genomslag. Detta motiverar förslaget om riktade statsbidrag till kommunerna för utvecklingsarbete. Regeringen behöver dock väga detta mot att riktade statsbidrag för särskilda satsningar kan göra att kommunerna får svårare att planera och styra sina verksamheter.⁶
- Utredningen föreslår att Statskontoret får i uppdrag att utvärdera strategin vart femte år. Vi välkomnar en uppdragsdialog med departementet där vi i vanlig ordning diskuterar uppdragets innehåll och Statskontorets förutsättningar att genomföra det.

Generaldirektör Annelie Roswall Ljunggren har beslutat i detta ärende. Utredningschef Jessica Bylund och utredare Maria Karanta, föredragande, var närvarande vid den slutliga handläggningen.

Annelie Roswall Ljunggren

Maria Karanta

⁶ Se till exempel Statskontoret (2023:7). *Att styra de självstyrande – En analys av statens styrning av kommuner och regioner.*